

Народная Воля

БЛИЦ

Не так давно председатель Совета Республики **Наталья Кочанова** в одном из своих комментариев сказала: «Мы хотим сделать всё, чтобы в стране были мир и спокойствие».

Прекрасные слова! Только вот сегодняшнюю ситуацию в стране никак нельзя назвать стабильной — почти каждый день новое информационное потрясение!

«Народная Воля» поинтересовалась у некоторых известных персон:

Что нужно сделать, чтобы в Беларуси царили мир и спокойствие?

Александр ВОЙТОВИЧ, академик, экс-глава Национальной академии наук Беларуси:

— Август минувшего года вверг страну в глубокую пучину кризиса и обострил всё, что только можно было! И всё из-за того, что были проведены президентские выборы, в честности и прозрачности которых общественность сомневается до сих пор.

Это очень непростой кризис, нам придется долго и трудно из него выходить. Единственный выход, на мой взгляд, — провести новые президентские выборы. Но не по правилам господи Ермошиной и местных вертикальщиков, а максимально прозрачные, чтобы все понимали: подсчет голосов будет честным, и условия будут одинаковы абсолютно для всех кандидатов.

Строить нужно новую страну, с новыми правилами. Потому что сейчас у нас в некоторых случаях действуют, я сказал бы, средневековые правила.

Другого сценария у меня нет. Это самый реальный. Пока остается этот режим — ничего не изменится. Вы же видите, что сегодня власть будто специально всё больше и больше нагнетает ситуацию. Вместо того чтобы разрешать все проблемы, они их, наоборот, обостряют...

Анатолий АЛАЙ, режиссер-кинодокументалист, народный артист Республики Беларусь:

— Нужно всем сторонам найти способ, чтобы объединиться. Именно в объединении наша сила! Надо искать и находить компромиссы — и власти, и оппозиционным лидерам. Нужно обязательно мирным путем искать выходы из сложившихся проблем!

Андрей ДМИТРИЕВ, сопредседатель кампании «Говори правду», кандидат в президенты Беларусь на выборах 2020 года:

— Отпустить политзаключенных, прекратить политические репрессии в отношении людей, остановить наступление на бело-красно-белый флаг. Нельзя людей привлекать к ответственности за то, что они одеты в одежду якобы не той расцветки. И нужно наконец начать нормальный политический диалог, но только не выдуманный, среди сторонников власти, а реальный!

Юрий ВОСКРЕСЕНСКИЙ, политолог:

— Позиция моя не изменилась с момента выхода из следственного изолятора: обществу нужно перевернуть страницу. Спокойно, без давления внешних сил провести конституционные изменения, которые вернут норму об ограничении президентского срока — на этом настаивали некоторые граждане нашей страны. Также необходимо, на мой взгляд, допустить к государственной системе печати и распространения негосударственные издания — в частности, «Народную Волю» и «Комсомольскую правду» в Беларусь, которые отражают мнение значительной части белорусского общества, и эта часть общества имеет право на то, чтобы их мнение было услышано и отражено. Естественно, всё должно быть в рамках закона, но я и не помню, чтобы к этим изданиям были какие-то претензии.

И самое главное — принятие решения об амнистии или помиловании (это могут быть разные варианты), если задержанные или уже осужденные люди готовы принять эту амнистию или помилование.

Вот эти все шаги, на мой взгляд, должны привести к миру и согласию в стране. Но боюсь, что сейчас мыствуем в большой геополитической игре, и Беларусь — разменная монета или карта, фигурука в шахматной партии больших и глобальных игроков. Поэтому нам могут

Марина КОКТЫШ.

ЛІСТ З РЭДАКЦЫІ

Не згубім «Народную Волю»!

Шаноўныя чытачы! Паважаныя валаңцёры!
Усе, хто можа ўзяць удзел у выратаванні «Народнай Волі»!

Настануў час, калі лёс незалежнай газеты залежыць толькі ад Вас. Паколькі ўжо каторы месяц выданне не мае даходаў ад рэалізацыі праз «Белпошту» і «Белсаэндрук», то рэдакцыя ў чартовы раз звяртаецца да Вас, дарагі прыхільнікі свабоднага слова, з просьбай: дапамажце!

Толькі разам мы зможем уратаваць «Народную Волю». Ёсць некалькі спосабаў пералічыць грашовыя сродкі (даём рэквізіты ў рускай транскрыпцыі):

- 1.Через ЕРИП:
СМИ — Н (просто буква) — «Народная Воля» — Добровольные взносы.
- 2.Через БАНК:
ИЧУП «Народная Воля». 22030 г.Минск, ул.Энгельса, 34а
р/с ВУ08 РJCВ 3012 0065 3510 0000 0933,
Код РJCBBY2X, ЦБУ 113 «Приорбанк» ОАО, г.Минск
УНП 100961759, ОКПО 37381505
Загадзя выказываем шычуро ўдзячнасць!

**Вы — з «Народнай Волі»,
«Народная Воля» — з Вамі!**

МИРОВЫЙ РЕЗОНАНС

Скандалное приземление

то, что произошло в воскресенье в небе над Беларусью, а затем в Национальном аэропорту Минск, обсуждается, как говорится, всем миром. Какие только интерпретации не слышны! И что досадно, международный резонанс не на пользу ни нашей стране, ни тем, кто пошел на то, чтобы развернуть самолет, которому оставил долететь всего несколько десятков километров до конечного пункта приземления (Вильнюса), и под прицелом военного истребителя МиГ-29 вынужден его следовать в наш национальный аэропорт.

Уверены, многое, связанное с этой операцией, еще станет известно.

Заметим только: глава ирландской компании Ryanair Майкл О'Лири так прокомментировал происшествие:

— Решение властей Беларуси заставить самолет Ryanair приземлиться в Минске в воскресенье и задержать журналиста было «угоном, поддерживаемым государством».

Руководство ПА ОБСЕ ждет объяснений от Беларуси и призывает к международному расследованию посадки самолета Ryanair и ареста журналиста.

НАЦИОНАЛЬНАЯ КАТАСТРОФА

Репрессии гонят людей с родной земли

Какой многозначительный снимок: известный белорусский общественный деятель Илья Добротвор и пятеро его детей покидают родину, свою любимую Беларусь. Сидят в салоне самолета, улыбаются. Что называется, дерут марку, показывают «викторию». Буквально через несколько часов они станут даже не эмигрантами, нет. Они станут политическими беженцами. Уезжают из страны не по свободному выбору, а спасая жизнь, опасаясь физической расправы.

Страх репрессий со стороны власти опять, как и некогда после знаменитых национальных восстаний XVIII-XIX веков, заставляет моих соотечественников массово подниматься с насиженных гнезд. Нас опять гонят с родной земли. То российское самодержавие, царское правительство, а теперь — дожили! — «родная», выкорчлененная собственным народом белорусская диктатура.

Мы что, прокляты небом?

Отец пятерых детей Илья Добротвор, журналист-филантроп и активист, сделал это прощальное

фото прямо на борту самолета и выложил его в соцсети. Это было всего несколько дней назад. А улетал бы сегодня — возможно, поостерегся таковой публичности. Теперь мы знаем, что власть могла бы тут же снарядить за инакомыслившим журналистом погоню, самолет мог и не долететь до границы, никогда не приземлиться за рубежом. У вас волосы на голове еще не шевелятся? Вы еще не свыклились с мыслью, что живете за колючей проволокой? Привыкайте. Ничего невозможного для преследования инакомысливших для лукашенковской власти нет, все законы морали и права у нас лицемерно попраны. Торжествует произвол.

Жену Ильи Добротвора, например, наказали непомерными, каким-то космическим штрафом в 5800 рублей только за то, что она за стеклом окон собственной квартиры выставила портреты Виктора Бабарико, Светланы Тихановской, Марии Колесниковой. Женщину моментально вызвали на допрос, в квартире производили обыск. Ей пришлось спасаться бегством из страны, оставил пятерых детей на мужа. Но подростки не должны расти без матери. Тем более что их отец, честный человек и журналист Илья Добротвор, тоже неоднократно задерживался при освещении акций протеста. А недавно его вызывали в СК как свидетеля

играючи отшлифуют иностранный язык, который и так, наверное, учат с первого класса. А еще и два новых добавят в копилку. И чужие обычай незаметно войдут им в подкорку, как свои собственные, — в этом возрасте человек всё новое впитывает, как губка.

Жалко, что уезжают? Еще как! Будут ли они и тысячи других детей и подростков, покинувших сейчас

страну с родителями, чувствовать себя в дальнейшем белорусами — особенно когда вырастут и получат добротное образование в местных университетах, найдут работу в свободном мире? Или же станут просто широко образованными европеизами, оставив Беларусь лишь где-то глубоко в сознании? Склоняясь ко второму варианту, потому что в жизни немногого места для идеализма. В общем, так или иначе, но мы сегодня теряем наше будущее. И кто через 25-30 лет будет кормить белорусских стариков?

Население-то наше быстро стареет. А молодежью, как видим, наши верхи не дорожят. Они дорожат только своей властью.

Вот так в угоду политическому себялюбию, эгоизму, непомерным амбициям правящей когорты в который раз за свою историю обескровливается белорусская нация. И это настоящая гуманитарная катастрофа!

А ведь всё могло быть иначе, если бы президентские выборы были проведены без массовых фальсификаций, честно, в соответствии с законом. Только восстановление в стране справедливости, запрет на репрессии принесут белорусам мир и спокойствие, и они не будут покидать родную землю.

Елена МОЛОЧКО.

РАЗВІТАЛЬНЫЯ СЛОВЫ

Ён жыў Беларуссю, змагаўся за Беларусь і памёр за яе

21 мая стала вядома, что ў Шклоўскай калоніі №17 памёр 50-гадовы гродзенскі абласны каардынатар руху «За Свабоду», сябра Партыі БНФ Вітольд АШУРАК. Папярэдне прычынай смерці назвалі спыненне сэрца, праводзіцца праверка.

Вітольд Ашурас жыў у невялікім гарадку Бярозаўка Лідскага раёна. 18 студзеня 2021 года яго асузділі на пяць гадоў пазбяўлення волі ў калоніі агульнага рэжыму. Суд прызнаў яго вінаватым у арганізацыі дзеянняў, якія груба парушаюць грамадскі парадак, і ў нападзе на міліцыянура падчас акцыі пратэсту ў Лідзе 9 жніўня 2020 года.

Яго смерць ускалыхнула многіх людзей у Беларусі. Сеіца запоўнена каментарыямі і здагадкамі. «Народная Воля» звязрнулася да яго найбліжэйшых сяброў і пацікаўлася, што яны думаюць пра яго смерць, а таксама якім Вітольду быў сябрам і наогул чалавекам.

Сяргей ПАНТУС, адзін з найбольш блізкіх сяброў Вітольда:

— Мы разам працавалі. Побач жылі. Вельми цяжка прамаўляць гэтыя слова, разумею, што яго ўжо няма, а сэрца не прымае, не верыць.

Што датычыцца прычыны смерці, то варта пачаць, калі з'явіцца хоць нейкай інфармацыя. Ніколі раней на сэрца ён не хварэў. Ён у шпіталі толькі адзін раз ляжаў недзе на пачатку 1990-х, як вірнуўся з войска. А тады ніколі не скадзіўся.

А вось чалавечыя якасці Вітольда былі ўнікальныя. Спакойны, інтэлігентны, начытаны, сціплы, з ім было цікава размаўляць, асабіла на гістарычную тэматыку. Чалавек зусім неканфліктыўны, і калі мы часам спрачаліся, то было бачна, як моцна ён ўсё гэта перажывав. А тое, што жыў Беларуссю, змагаўся за Беларусь і памёр за яе, — гэта дакладна пра Вітольда.

Цяпер, калі людзі выкладваюць у сеіце лісты Вітольда з турмы, бачна, што ён ніколі не пісаў

пра сябе, а толькі пра Беларусь. У гэтым і была яго сутнасць.

Юрый ДЗЯШУК, жыхар г.Бярозаўка:

— Я шмат часу праводзіў разам з Вітольдам, мы блізка сябравалі. Адноса яго смерці скажу, што цяпер нікто не верыць у тое, што агучана афіцыйна. А прайду вельмі патрэбна ўсім нам.

Ён усё жыццё працаваў на будоўлі, быў здравым мужчынам, ніколі не скадзіўся на сэрца і наогул на здароўе.

Вітольд быў Чалавекам з вялікай літары. Паводле яго слоў, ён меў не стальны, а тытанавы стрыжань у сабе.

Нават з палітычнымі апанентамі ён заўсёды размаўляў карэктна, стрымана, усіх заўсёды называў «вывы». Людзі з іншымі поглядамі паважалі яго за гэту прыстойнасць. І ён ніколі не адыхаў ад правілаў чалавечай прыстойнасці.

А яшчэ Вітольд быў вельмі працавіты, калі патрабавалася, мог зняць апошнюю кашулю і аддаць таму, каму яна была больш патрабна.

Цудоўны сибра быў, таварыскі, ніколі нікога не падмануў, чужога ні ў кога не ўзяў і хацеў для Беларусі, для Бярозаўкі, для Лідчыны толькі лепшай долі...

Віталь КАРАБАЧ, сибра Вітольда:

— Цяжка сказаць, што здарылася ў той калоніі, але думаю, што раней ці пазней ўсё стане вядома.

Я ж адзначу: сибрам і чалавекам Вітольд быў сапраўдным, больш такіх людзей сядроў знаёмых я не ведаю.

Шчыры чалавек, што думаў, тое і казаў. У яго не было ніякіх хітрыкаў, ён нікога не падманваў. Я напачатку нават яго не разумеў, а потым стаў яго за прынцыповую пазіцыю паважаць.

Вітольд шмат мне дапамагаў у будаўніцтве, і ўсё па-сяброўску, без усякай карысыці для сябе.

Вадзім САРАНЧУКОЎ, кіраўнік абласной арганізацыі Партыі БНФ:

— Смерць Вітольда — гэта вялікая страта як для Гродзеншчыны, так і для ўсёй Беларусі.

Абсалютна спакойны, эпэйнены, перакананы ў тым, што ўсё робіць правильна, — вось такім Вітольд быў для ўсіх нас.

Што датычыцца яго смерці, то пакуль усе выказываюць здагадкі, а дакладная інфармацыя няма. Я ж ведаю толькі тое, што раней у яго не было ніякіх сур'ёзных проблем да здароўем.

Міхал КАРНЕВІЧ.

ПЕЧАЛЬ

Сдали нервы?

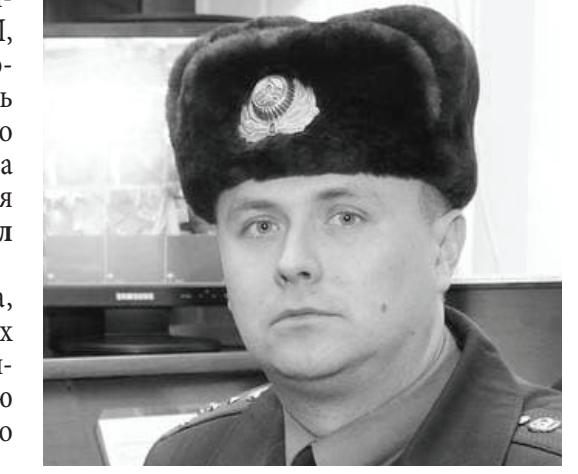
В сеті павінилась інформацыя, што в лесопоселісці рядом с Брестом найден повешенным полковник міліцыі в отставке, экс-начальнік Управління внутренніх дзял облісполкома Геннадій Войтавіч. По версіі, получившай огласку, уход из жизни этого известного в городе над Бугом человека объясняется суїцидом.

Что могло спровоцировать трагедию? На этот вопрос преждевременно давать окончательный ответ. Но нельзя исключать такой фактор, как сложившаяся в Беларуси общественно-политическая ситуация. В августе прошлого года и в последующие месяцы Г. Войтавіч возглавлял всю областную милицию, и на него лег груз ответственности за подавление народных протестов, вызванных фальсификацией президентских выборов. Понятно, к тем, кто жестко и беспричинно подавлял мирные протесты, приходит осознание содеянного. Не исключено, что не выдержали нервы. Хотя, повторяем, это только одна из версий.

ПОДРОБНОСТИ

Чем известен Кирилл Москаленко?

Несколько источников подтвердили СМИ, что полоцкі міліционер, покончившы жыць самоубійством, — это начальнік изолятора временного содержания Полоцкага РОВД Кирилл Москаленко.

Он из Полоцка, родился в семье военных и пошел по стопам родителей. Окончил Военную академию, служил во внутренних войсках.

Жена Кирилла Москаленко также носит погоны — служит в Полоцком РОВД начальніком отделения по гражданству и миграции.

В семье двое детей, сын учится в Полоцком кадетском училище.

РУБАМ!

Хто заступіцца за Алеся Пушкіна?

Вось так — даць у зубы і звесці ражу́бы. Зразумела, на падобны «рахубы» кіраўніцтва Генпрокуратуры не пойдзе і даўно памерлых мастакоў з магіл «выкапаць» не будзе. Але чаму яно імкнецца «закапаць» Пушкіна?

Між іншым, сітуацыю з партрэтам Жыхара ўлада ўжо выкарысталі ў сваіх інтарэсах — у Гроднені судовым рашэннем быў закрыты неідэржаўны Цэнтр гарадскага жыцця, дзе партрэт выстаўляўся. Той цэнтр для абласной вертыкали быў як бяльмо на воку — аб чым задоўга да суда запу́лялі ў СМІ новаспечаны старшыня аблвыканкама Уладзімір Карапанік і яго намеснік па ідэалогіі Віктар Пранюк.

Непадкантрольная пляцоўка, дзе працавалаўся выключна нацыянальная культура і гісторыя, ім, відаць, дужа муляла. І цэнтр закрылі, і мастака закрылі — у следчым ізялятарты. Мастака таленавітага, пра такіх у народзе здаўна гаварылі: пацалаваны Богам.

Кім пацалаваны Карапанік з Пранюком? У лепшым выпадку — жонкамі. Адчуйце, як кажуць, розніцу.

Што яшчэ абурае ў гэтай сітуацыі — спалоханае маўчанне Саюза мастакоў. За амаль два месцы яго кіраўнік Глеб Отрык публічна не сказаў ні слова ў абарону арысташтванага калегі, які трапіў за краты менавіта за сваю творчасць. Падкрэслі: не за бел-чырвона-белы сцяг над сваёй хатай у Бабры (яго міліцыянты знялі іх), не за мірныя эшцы (у якіх браўузел), нават не за «экстремісцкія» шкарпіткі на нагах, а — за мастака твор.

Пра ганебнае маўчанне самай масавай творчай арганізацыі ў краіне я пагаварыў ніякімі мастакам. «А хто на тая пратэстная заявы сёння звязае?» — пачуў ад сур'ёзных сэнсіяў. І мусіў пагадзіцца: для ўлады, ачмурэлай у сваім ваяўнічым цемрашальстве, заточанай на пагром усяго, што яшчэ варушыца, заявы тая — як мётваму

прыпаркі.

Але ж апрош заяў ёсць і іншыя спосабы падтрымкі. Хай бы Саюз мастакоў, напрыклад, зладзіў выставу Алеся Пушкіна. Ці — арганізація ў ягонымі Бабры міжнародны пленэр. Ці — папрасіў сусветна вядомых мастакоў паўдзельніцаў у акцыі «Свабоду Пушкіну!». Усё гэта мела бышрокі разголос і, магчыма, прынесла б хоць нейкія санкцыі выніку.

Калі паэта Іосіфа Бродскага саслалі ў Архангельскую вобласць, Жан-Поль Сартр не пагрэбаваў напісаць ліст Хрущову. І будучага нобелеўскага лаўрэата тут жа вызвалілі.

Хто той аўтарытэтны сучасны Сартр, які заступіцца за Пушкіна? Ці шукае яго хто-небудзь? Відаць, не. Маўляй, Алеся і раней трапляў у падобныя сітуацыі, і ўтрымлівалі ўсёй разам неяк ўсё абыдзеца.

На жаль, хутчэй за ўсё не абыдзеца. Злапомнай ўлада, відаць, вырашила пакідаць з мастаком за ўсё — із вазак гною лі Адміністрацыі прэзідэнта, і за «плянкую» фразку ў Бобраўскай царкве. І, будзьце познаймлены, пакідацца — пры ўсагутальным маўчанні, і ў першую частку з боку кіраўніцтва Саюза мастакоў. Як пакідалася ўлада ў Бабры зімой, яна і Алексавага аданафамільца пасадзіла на лаву падсудных. За што? А кіба не могуць паднесьці пад сумнавамі дэкрэт №5 яго радкі: «Власніцель слабы і лукавы, / Плещівый іщоголь, / враг труда, / Нечаянно прыгрэты славой, / Над нами царстваў тогодзя?»

Яшчэ як могуць. Гэтаксама, як падпарадкаваўся партрэту 130 партрэт Альгена Жыхара.

Так што праукорам да адказніці варта прыцягваць абодвух Пушкініх. А то аднаму — «бронзы мнагапудззе» на беразе Свіслачы, а другому — глухая камера ў вязніцы. У якой пакуль, на вілікі жаль, не чуццэн гучныя голас сяброўскай салідарнасці.

Міхась СКОБЛА.

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Борис ЖЕЛИБА, профессор,
доктор экономических наук

Что стоит за словами Романа Головченко?

Слышали? Премьер-министр Роман Головченко недавно заявил: «При росте промышленного производства сегодня у нас снижается уровень складских запасов. Его соотношение со среднемесечным объемом производства на 1 мая составили 59%. По сведениям на апрель было 61,2%. В целом улучшается финансовое состояние организаций реального сектора экономики. Чистая прибыль превысила 3,3 млрд, при том что в первом квартале прошлого года мы имели чистый убыток в 5 млрд рублей. Сумма чистого убытка убыточных организаций сократилась более чем в 10 раз, уменьшилось и их количество».

Вроде бы всё хорошо. Как подмечают аналитики, складские запасы готовой продукции снизились до минимального значения за восемь последних лет. В сопоставимых ценах к уровню аналогичного прошлогоднего периода (январь–апрель) валовой внутренний продукт вырос на 2,5%, что существенно выше планируемых цифры, объем промышленного производства составил 46,3 млрд рублей – рост на 1%.

Что ж, у меня нет оснований не доверять премьеру. Но скажите: как соотнести эти показатели с другими данными официальной статистики?

К 1 апреля суммарные долги промышленности, а это задолженность по кредитам и заемам и кредиторской задолженности средних и крупных предприятий, достигли 91,6 млрд рублей и выросли с начала года на 18,7%. Общеизвестно, что многие промышленные государственные предприятия закредитованы, то есть получают новые кредиты, не спривившись с обслуживанием прежних. Так, просроченная часть совокупных долгов достигла 4,630 млрд рублей. Размер кредиторской задолженности в 25,6 млрд – он достиг рекордной величины. Ее просроченная часть составила 3,117 млрд рублей.

По сумме накопленных кредитов и займов лидировали энергетика (17,6 млрд рублей, очевидно, оказались долги по БелАЭС), деревообработка и целлюлозное производство (9,65 млрд рублей), пищепром (7,43 млрд) и машиностроение (5,30 млрд рублей). А вообще суммарные долги средних и крупных предприятий Беларуси на 1 апреля достигли 159 млрд рублей и давно превышают годовой ВВП страны.

По итогам первого квартала (январь–март) около 28,4% выше означенных предприятий-флагманов понесли убытки от реализации продукции, а еще 31% их показали рентабельность от 0% до 5%, то есть относятся к низкорентабельным организациям. Следовательно, более 59% крупных и средних предприятий Беларуси в первом квартале были либо убыточны, либо низкорентабельны. По данным официальной статистики, в январе–марте по предприятиям-флагманам рентабельность продаж составила 7,4% против 7,5% в аналогичном периоде 2020 года.

Как видим, общее финансово-экономическое состояние белорусских предприятий как было, так и остается, мягко говоря, сложным. И если, приукрашивая статистику, отрезать долговое бремя предприятий, в том числе долги, накопленные за время модернизации, то некоторые показатели выглядят неплохо и вселяют, как выразился премьер, «осторожный оптимизм». В реальности на многих предприятиях висят огромные суммы непокрытых убытков. Госпредприятиям дали возможность «размазывать» по будущим годам полученные из-за девальвации рубля отрицательные курсовые разницы, относить их на расходы будущих периодов, маскируя сегодняшние убытки. Отдельным из них государство предоставляет настолько длительную отсрочку в погашении взятых кредитов, что она равносильна списанию долгов за счет банков. Долги других, которые становятся безнадежными, берут на себя бюджет.

Судя по приведенной статистике по результатам работы предприятий за первый квартал и возвращаясь к высказыванию премьера, получается, что апрель стал просто волшебным для белорусской экономики. Вызывают вопросы и данные нашей статистики по чистой прибыли: как обремененные долгами промышленные предприятия сумели за год вылезти из полученных в первом квартале прошлого года убытков в 5 млрд рублей на 3,3 млрд рублей этой чистой прибыли? Ведь недопоставками из России нефти в первом квартале 2020 года, что занимала базу сравнения, этот феномен не объяснить. Не лукавая ли это статистика?

ПАЛІТКУХНЯ

Уладзімір МАЦКЕВІЧ: «Я разумею, чаму мае прапановы адфутбольвае апазіцыя»

Усе мае прапановы, якія былі зроблены на падставе глыбокай аналітыкі, тычыліся палітычных цэнтраў і палітычных лідараў. Але гэта аналітика аказалася нікім не запатрабаваная.

– Да каго канкretна вы звязаліся са сваімі прапановамі?

– Да ўсіх лідараў апазіціі, я знаходзіся ў контактэ с зусім, пачынаючы са штаба Віктара Бабарыкі і да астатаў.

Але сёння я і сам прыпыніў контакты з імі, бо яны бязглазыя. Яны ўсе апраўдаўваюцца перад мной: маўляў, нехта ім замінае скрыстаўца ўсім, што я прапаную. Абінаваўчы аздзін аднаго і гэта даць.

Дарэчы, мене блакіруюць і сродкі масавай інфармацыі, уміне практична ніяма магчымасці выступаць у СМІ перад вялікай аўдыторыяй.

– Адным словам, тое, што вы прапануеце, практична рэалізуваць немагчыма?

– Магчыма. Для гэтага патрэбна толькі воля і кемлівасць. Я і разумею, чаму мае прапановы адфутбольвае апазіцыі. Яны ў палітыцы – адэптапапулісцкай накіраванасці, лічачца толькі з тым, што гаворыць большасць. А ў большасці такі плюралізм, што на аднаго чалавека прыпадае дзесяць меркаванняў.

– Я не буду паўтараць ўсё тое, што прапаноўваў раней, – адказаў наші суразмоўца.

– Старыя прапановы ўжо не маюць значэння, хаця частку з іх нават хтосьці падхопліваў і імкнуўся выкананы. Праўда, досьцы бязглазы.

– А сёння што вы прапануваеце?

– На сённяшні дзень застаецца актуальнай моя прапанова аб tym, што патрэбна аўджданне ўсіх палітычных сіл, прыняцце на сябе абавязкаў адносна аздзін аднаго і сінхронізацыя супольных дзеянняў.

Тому, паўтаряся, усе мае ідэі сёння – у выглядзе аналітыкі. Спадзяюся, што нарашце апазіцыйныя палітыкі заўважыць, як яны гублююць папулярнасць і ўплыв, і зацікавіцца тымі прапановамі, якія робяцца на падставе реальнага аналізу сітуацыі, а не мар і фантазій.

Сам па сабе народны пратэст, які з'яўляецца проста энергетыкай, не прыводзіц да выніку.

Вынікі павінны быць запланаваны палітычнымі сіламі і палітычнымі лідарамі. А калі гэтыя лідары, як калуць, «жукоў, соплі» і толькі ўхваляюць тое, што адбываецца ў грамадстве, то гэта – не палітыка. Гэта – піар, нешта яшчэ, але толькі не палітыка.

Алесь СВЯТЛАНЧ.

ХТО ЁСЦЬ ХТО

«Я ганаруся Дзянісам. Ён не здраджвау Радзіме»

Расказ жонкі капітана Урада, асуђанага на 18 гадоў зняволення.

Спецувязіста Генштаба Дзяніса Урада асуўдзілі на 18 гадоў пазбаўлення волі. Два месяцы таму Урад сфатаграфаваў ліст міністра ўнутраных спраў міністру абароны і «адправіў польскаму тэлеграм-каналу». Пасля быў затрыманне, СІЗА КДБ і фільм дзяржтэлебачання «Манкурты», у якім паказалі записі са схаванай камеры: на ім апрануты ў вайсковую форму Дзяніс плача ў пустым кабінцы. Затым – абвінавачванне ў здрадзе дзяржаве і закрыты суд.

Я пагаварыў з Ірынай Урад, жонкай Дзяніса. Яна расказала пра затрыманне мужа, рэакцыю на прысуд, іх сумесна жыццё і сённяшнія стаўленне сваякоў і блізкіх.

– Суд над Дзянісам быў закрыты, але ці трапілі вы, Ірына, на абвінчэнне прысуду?

– Мне пусцілі ў апошні дзень, хоць і не чакала. Я прыехала ў суд, убачыла, што там вельмі шмат прэсы (пра суд быў відома толькі дзяржаўным СМИ – Аўт.). Мы з адвакатам звярнуліся тады, напрасілі, каб міне пусцілі.

– Які вы рабоч чакалі?

– Я думала, што будзе максімум, 20 гадоў.

– Ці была нейкая сувязь з мужем? Лісты ці спатканні?

– Спатканнія не было, толькі перапіска. Лісты даходзілі два разы на тыдзень пачкамі. Ён пісаў, што таксама атрымліваў лісты пачкамі раз ці два на тыдзень, хоць, паводле яго слоў, сакамернікі атрымлівалі свае лісты амаль што на наступны дзень.

Першыя лісты ад Дзяніса былі вельмі цяжкі. Ён не скадріўся, што яго прыніжалі ці штосыці з ім рабілі. Але ён вельмі перажываў: што будзе далей? Як будзе сям'я цяпер? Як гэта ўсё ўспрымуць бацькі?

Апошнім часам Дзяніс, напэўна, разумеў, што маленкі тэрмін яму не дадуць. І неік гэта прымай. Адзіна што – ён вельмі перажываў за дзіця.

Дзяніс не скадріўся, не казаў, што яму кепсік. Пісаў, што ў камеры нармальная людзі, што ёсць падтрымка. Кормяць нармальная, выпускаюць на шапацы – умовы прымалыны.

Ён пісаў, што будзе вялікі тэрмін, без варыянтаў. Ён бачыў той фільм «Манкурты» па тэлебачанні ў камеры. Казаў, што ён не разуме, якім чынам ён туды трапіў.

– Ці признаў Дзяніс віну?

– Наколькі я разумею, так, прызнаўся, што выкладаў той дакумент.

– Як ён адзягаваў на прысуд?

– Калі агучвалі прысуд, Дзяніс трymаўся. Адзіны момант быў – заплакаў, калі ўбачыў у зале міне і мы сустрэліся позіркі.

– Раскажыце, як і калі гэта ўсё началося. Калі Дзяніс затрымалі?

– Гэта было ў панядзелак 15 сакавіка. Ён быў на выхадным пасля дзяржкүрустva. Дзяніс выкіпіў на працу. Ён паехаў – і зник.

– А чаму яго выклікалі раптоўна? Для чаго?

– Пачалося разбральництва з тым злітым дакументам. Думаю, ён згадаваўся, з чым гэта звязана, але ўсё адно паехаў.

Ён знік. Я пачала перажываць, а ўчынцы да нас прыйшли з ператрусам – і я ўсё зразумела. Я калі я ўжо адчыніла сілавікі даведаўся, што Вайсковы акадэміі, я трэціякурснікі, што вычыліся на інжынера-праграміста.

Пачалося ўсё «ВКонтакте». Там была нейкая «Фотакраіна», дзе было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Ну і неяк завязаўся, Дзяніс мне напісаў.

– І чаму выкіпіў, калі ўбачыў сілавікі? – Іншыя звязаны з падтрымкай. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку.

– І я пачала перажываць, што заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку.

– І я пачала перажываць, што заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку.

– І я пачала перажываць, што заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку.

– І я пачала перажываць, што заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку.

– І я пачала перажываць, што заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку.

– І я пачала перажываць, што заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку.

– І я пачала перажываць, што заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку.

– І я пачала перажываць, што заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку.

– І я пачала перажываць, што заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку.

– І я пачала перажываць, што заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку.

– І я пачала перажываць, што заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку. Іх было відзіць, хто заходзіў на твою старонку.

<p

МЕРКАВАННЕ

...І з'явіцца незагойная дзіра у інфармацыйным ландшафце

Віктар МАРЦІНОВІЧ, пісьменнік

Я бачыў, як закрывалася папяровая газета «БДГ». Як тое самае адбывалася з «Імем», з часопісам «Кур’ер» Ігара Герменчука.

Як прыпынялі існаванне незалежнай FM-радыёстанцы «101.2» – «у мэтах пазбягания перашкод на РТС «Алтай».

Як стопілі праграму «Праспект» на ТВ з яе вядоўцам Паўлам Шараметам.

Як выкідалі незалежныя газеты з «Белсаюздруку» і як скарачалі падпісныя каталогі роўна на колькасць папулярных недзяржаўных выданніў.

Ведаю, што істотна ў такіх выпадках, а што неістотна.

Неістотным ёсць афіцыйнае абгрунтаванне.

Бо «прад’явіць» можна што заўгодна, у гэтае краіне любая прэтэнзія – нават самая сюрная – можа стаць апошнім.

Неістотным таксама з’яўляецца пытанне «за што дакладна?». Яны здзяйснілі незалежнай журналістыкай – вось за што.

Тое, што ў ТУТ.BY прыйдуць, стала зразумела прыкладна ў ліпені 2020-га, калі родаксы (і ўласнікі) занялі прынцыпавую і вельмі годную пазіцыю што да падзеяў, якія разгортуваліся ў краіне.

Важнае ў такіх выпадках пытанне: гэта стрэл у паветра ці ў галаву? Папярэджанне ці ліквідацыя?

Дых вось, на жаль, увесь мой вопыт падказвае, што мы мусім сказаць вялікі дзяякі гэтым папулярнаму, прыстойнаму і вельмі рэспектабельнаму рэсурсу.

Таму што, у адрозненне ад папярэдній позвы, гэта ўжо не папярэджанне.

Гэта – усё.

Далей прынцыповай ёсць дакладная стратэгія ліквідацыі ТУТ.BY.

Да моманту, пакуль не началася блакада расурсу, я быў упэўнены, што праводзіца спецерапея пад назіў «прымусовая змена ўласніка».

Прычыны для аблірання гэтай стратэгіі – дзе.

Па-першае, эканоміка менш таксічная для зневінных назіральнікаў, хаця на пазіцыю ЕС і ЗША ў Беларусі канчаткова і даўно забілі.

Па-другое, і гэта важнейшае, – фізічнае прыльненне працы сайта не гарантует перамогі над кантэнтам, які гэты сайт генерыраваў. Бо акрамя сайта ёсць яшчэ сацыяльныя медыя, ёсць ТГ-канал з дзяялісткамі тысяч чытачоў. І калі пайскі натаптанаі сцежкай і абвясціць сайт ТУТ.BY «экстремісткім» – гэта не спыніць, а толькі запаводзіць разыходжанне кантэнту.

Таму ўдар пайшоў па кішні. Яны думаюць, што сумленне ўсіх, хто рабіў ТУТ.BY, можна калі не купіць, дык перакупіць.

Пра то, што рыхтуеца змена ўласніка, у першыя дзе гадзіны казалі ўсё.

Напрыклад – што адначасова прыйшлі ў Av.by i Hoster.by.

Што сфермульваваныя прэтэнзіі тычыліся асабівага статусу ТУТ у межах Парку высокіх тэхнолагій. Што казалася пра «выхыркыстанне дзяржаўнай падтрымкі», а таксама «шкоду, нанесену ў асабіў буйных памерах».

Звычайна ў Беларусі гэта азначае замыкание ўласніка і ўсіх датычных да эканамічнага існавання прыбытковай кампаніі ў СІЗА ажно да часу, калі яны, па-першае, «кампенсуюць школу», а па-другое, непублічна пагодзяцца свой бізнес аддаць.

І я нават магу сабе ўяўіць кола патэнцыйных новых уласнікаў партала – гэта будучы найменш таксічны з набліжаных да сістэмы алігархай, каб захаваць хаця ёсць малюткі шанец, што чытачы не заўважаюць ці прабачаюць.

Але, як паказвае зноў-такі вопыт, у выпадку з вялікімі мэдыйнымі кампаніямі стратэгія, выпрацаваная для адціскання прыватных заводаў, рэстаранаў, рэзінчынных сектак, не спрацоўвае.

Бо сутнасць дзеяньніц іншай і калектыву іншы.

Яшчэ на вопыце НТВ (і пазней – Lenta.ru) мы ведаем, што частка рэдактараў абавязкова абвесціць пра свой сыход і забярэз з сабой найлепшых журналістаў. А тыя, што застануцца, здольныя будзіць рабіць хіба што кантэнт «новага НТВ» з вусатымі дзядзечкамі, якія задуменна смакуюць серыйных забойствы.

Гэта вядзе да таго, што шматабяцальныя актыў зусім не радуе новых уласнікаў, зусім не радуе.

З іншага боку, тое ж НТВ паказала, што спадзявацца на гледачоў, на шматлікія пратэсты тых, хто стратіў любімую крэйніцу інфармацыі, беспадстаўна.

Бараніць НТВ у Маскве выйшла 7000 чалавек.

І НТВ праста не стала.

Так будзе і з ТУТ.BY, калі праз 6 месяцаў нам прадставяць новы праект, «такі ж, як быў, толькі лепшы».

Наведванне ў яго будзе супастаўным з наведваннем ТГ-канала «Советская Беларусь» пасля таго, як яго ўласніка знайшлі і змянілі.

З іншага боку, я бачу, што ў запасе ёсць і другі варыант.

Пра гэта сведчыць тое, што ў прынцыпе абліркавалі доступ да сайта.

Трэба разумець, што кожную гадзіну блакіравання новы патэнцыйны ўласнік страчвае напрацаваную ТУТ.BY аўдыторыю.

І блакіраванне падрывае ягоні патэнцыйныя прыбытак, хай сабе і забяспечваючы маўчанне партала ў самы адказны час, калі ідзе пікае наведванне і ёсць шанец паспесь сфармуляваць сваю праўду.

І гэта можа сведчыць, што, калі дамовіцца з уласнікамі не атрымаеца, ТУТ.BY як асяродак прости зінкі, пойдзе туды ж, куды пайшлі радыё «101.2», папяровая «БДГ» і праграма «Праспект» на ТВ.

Так ці інакш, мы проста цяпер сведкі велізарнай страты, якая пакіне ў інфармацыйным ландшафце незагойную дзіру.

МЕРКАВАННЕ

Спробы расправы над незалежнымі СМИ і грамадзянскай супольнасцю згубныя для выхаду з палітычнага крызісу, развіцця незалежнай Беларусі

Мы выказываем шчыру падтрымку ў гэтыя цяжкія дні ўсім, хто апнуўся «пад ударамі»: усім, хто многія гады робіць ТУТ.BY унікальнай і паважанай крэйніцай атрымання інфармацыі, развівае дысксусію вакол складаных сацыяльных праблем, імкнецца да адказнай і якансай журналистыкі, кожа адкрыта і максімальная нейтральна, не пакідаючы складаныя тэмы ўбаку, не хаваючыся за забороны «па змаўчанні», дае магчымасць быць інфармаваным, задумца над тым, што адбываецца, без хлусні і прапаганды.

Мы застаёмся вашымі чытачамі, сябрамі, калегамі, суграмадзянамі!

Прыміце наша глыбокае шанаванне і шчыру падтрымку!

Мы таксама перакананы, што спробы расправы над незалежнымі СМИ і грамадзянскай супольнасцю згубныя для выхаду з палітычнага крызісу, развіцця незалежнай Беларусі.

(З заявы Беларускага ПЭН-цэнтра.)

ДУХОУНЫ СВЕТ

Арцыбіскуп Тадэвуш КАНДРУСЕВІЧ: «Супольна адбудуем Будслаўскую святыню»

23 мая, ва ўрачыстасці Спаслannia Святога Духу, арцыбіскуп Тадэвуш Кандрусеўіч наведаў гродзенскую пафарію Святога Духу ў мікрараёне «Альшанка». У дзень пафарійнага фесту іерарх узяў у групу вернікаў сакрэмант канфірмацыі, піша сайт catholic.by.

Звяртаючыся да вернікаў Гродзеншчыны, арцыбіскуп Тадэвуш, між іншым, узгадаў пажар у Будславе і падзякаў за ахвяраванні на адбудову нацыянальнага санктуарыя. Арцыбістъ нагадаў пра супольную адказнайсць за захаванне сакральнай спадчыны:

– Эта вылік кожнаму з нас, а таксама знак нашай хрысціянскай тоеансці. Наши працікі будавалі касцёлы як месцы малітвы і шлях да неба. Мы не маем маральнага права іх спраціц. Таму супольна адбудуем Будслаўскую святыню!

Ва ўрачыстасці Спаслannia Святога Духу ва ўсіх касцёлах Беларусі збраліся ахвяраванні на аднаўленне пацярпелай ад пажару базілікі ў Будславе.

У прамоўленні на імшы гамілі арцыбіскуп Кандрусеўіч нагадаў, што Паддзясянтыца Святога Духа ўзяў усіх касцёлов, працікі за ўсі аспекты грамадзянства і асацыяціза жыцця сучаснага чалавека.

– Таму сэння добрая нагода прасіц Святы Дух на іншых, працікі за ўсі аспекты грамадзянства і асацыяціза жыцця сучаснага чалавека. ... Таму моладзь павінна выпраменіцца Святы Дух на іншых, працікі за ўсі аспекты грамадзянства і асацыяціза жыцця сучаснага чалавека.

Як сцвердзіў арцыбістъ, «той самы Дух, якога атрымалі апосталы, дзеінічае і сёння, і будзе дзеінічае да канца часу»:

– Без Святога Духу Касцёл не будзе жывым, ён застанеца аморфным. Так і хрысціянін без Святога Духу не можа належным чынам выконваць сваю абавязкі. ...

Як у дзень Паддзясянтыцы Святога Духа перамяніў і падбадрёў апосталаў, так і сёння Ён умацоўвае нас, каб мы моглі жыць згодна з Божым законам, быць сведкамі Хрыста і мужна абяцічаць Евангелле сучаснаму свету.

Арцыбіскуп Тадэвуш, прыгаводчы слова Святога Яна Паўла ІІ аб тым, што ў жыцці

молодзі «не можа быць месца для апатыі ці абыякавасці да свету, у якім яны жывуць», дадаў:

– Бо Хрыстус разлічвае на моладзь.

... Таму моладзь павінна выпраменіцца Святы Дух на іншых, працікі за ўсі аспекты грамадзянства і асацыяціза жыцця сучаснага чалавека.

– Аблічча зямлі – гэта не толькі і не столькі добрая эканоміка, палітыка, заканадаўства, адукацыя, сістэма аховы здароўя, інфраструктура і т.д. Гэта перадусім чалавек. З нас, людзей, складаецца свет; і ён такі, якім мы з'яўляемся.

– Аблічча зямлі – гэта не толькі і не столькі добрая эканоміка, палітыка, заканадаўства, адукацыя, сістэма аховы здароўя, інфраструктура і т.д. Гэта перадусім чалавек. З нас, людзей, складаецца свет; і ён такі, якім мы з'яўляемся.

– Таму моладзь павінна выпраменіцца... Некаторыя ванші калегі, якіх таксама пазбавілі ліцэнзіі, з'ехалі за мяжу. Не было такога жадання?

– Пакуль не было. Тым больш што я працягваю сацыяць, які разворочаючы аздыні, які запусцілі яшчэ ў кастрычніку мінулага года, працікі.

Тым не менш ёсць прапановы, людзі ўзвышлі ў мэй становішча...

– Некаторыя ванші калегі, якіх таксама пазбавілі ліцэнзіі, з'ехалі за мяжу. Не было такога жадання?

– Пакуль не было. Тым больш што я працягваю сацыяць, які разворочаючы аздыні, які запусцілі яшчэ ў кастрычніку мінулага года, працікі.

– Тут я пераследую некалькі мэтай. Па-першае, трэба набільш эфектыўна выкарыстоўваць волны час.

– А замежныя мовы вывучаецце для будучай працы?

– Тут я пераследую некалькі мэтай. Па-першае, трэба набільш эфектыўна выкарыстоўваць волны час.

ЛИЧНОСТИ

ОТ ГЕРОЯ ДО ВРАГА НАРОДА

**Как складывалась судьба Андрея Сахарова
после создания водородной бомбы**

21 мая исполнилось 100 лет со дня рождения изобретателя первой советской водородной бомбы. О том, каким человеком был академик Андрей Дмитриевич Сахаров, рассказывается в материале.

Его юность

Будущий знаменитый физик-теоретик Андрей Сахаров родился в Москве 21 мая 1921 года. Современники ученого вспоминали, что он с детства демонстрировал исключительные способности в точных науках, однако так, что это порой удивляло окружающих. Например, посещая математический кружок в школе, Сахаров часто правильно решал задачи, но не мог понятно объяснить, как он пришел к ответу.

Позднее молодой Сахаров решил посвятить себя физике, где не было строгих уравнений, требующих объяснения, и математической техники. В этой области от природы хорошая интуиция ученого оказалась как раз кстати. Впрочем, порой она удивляла даже преподавателей.

В своей книге писатель и профессор Михаил Кацельсон привел историю, которая стала легендой в академических кругах. Однажды во время учебы Сахарова на факультете МГУ физики-теоретики академики РАН Игорь Тамм и Михаил Леонович принимали у него экзамен по теории вероятности – и поставили тройку. Но позже, почти ночью, Тамм позвонил Леоновичу и сказал примерно следующее: «Слушай, так ведь этот студент всё правильно говорил! Это мы с тобой ничего не поняли – это нам надо тройки ставить! Надо с ним еще поговорить». Считается, что Сахаров стал учеником Леоновича.

Разработка ядерной бомбы

Еще до выпуска будущий академик начал работать в оборонной сфере. В 1942 году, будучи студентом четвертого курса, Андрей Сахаров поступил в распоряжение Наркома вооружений и был направлен на патронный завод в Ульяновск. Там он сделал изобретение по контролю бронебойных сердечников и выступил с рядом других инициатив.

В 1943 году ученый женился на Клавдии Вихиревой, которая работала на том же заводе рабочей рукой. В браке у них родились трое детей: дочери Татьяна, Любовь и сын Дмитрий.

В 1948 году, через год после окончания аспирантуры в Физическом институте им. П.Н. Лебедева РАН (ФИАН), физика зачислили в особую группу, которая вела разработки в области термоядерного оружия. Там Сахаров работал до 1968 года, приняв участие в проектировании и разработке первой в мире водородной бомбы, готовой к практическому применению, – РДС-6c. Среди прочего он предложил использовать вариант конструкции, названный «слойкой».

Работа велась в секретном ядерном центре в городе Сарове Мордовской АССР (сейчас относится к Нижегородской области). Коллеги Сахарова вспоминают, что для разработчиков советского «супероружия» были созданы максимально комфортные условия. Например, будущий академик жил в отдельном коттедже с кухаркой и экономкой, которые помогали ему все время уделять работе, не отвлекаясь на бытовые дела.

После успешных испытаний первой водородной бомбы РДС-6c, или «Слойки Сахарова», на Семипалатинском полигоне в 1953 году Андрей Сахаров был избран действительным членом Академии наук СССР (минувший степень члена-корреспондента), став таким образом одним из самых молодых академиков в истории советской науки – всего в 32 года. В том же году физик получил Сталинскую премию и звание Героя Социалистического Труда.

«за исключительные заслуги перед государством при выполнении специального задания Правительства».

Стоит отметить, что в то время физик придерживался довольно радикальных взглядов относительно военного противостояния с Соединенными Штатами Америки. Он предлагал достаточно жесткий способ остановить гонку вооружений: разместить у побережья США ядерные заряды мощностью 100 мегатонн и в случае проявления агрессии подорвать их, вызвав мощнейшее цунами, способное стереть с лица земли крупнейшие американские города.

Другая научная деятельность

Андрей Сахаров стал одним из тех, кто придумал использовать управляемый термоядерный синтез в промышленных целях. Однажды во время учебы Сахарова на факультете МГУ физики-теоретики академики РАН Игорь Тамм и Михаил Леонович принимали у него экзамен по теории вероятности – и поставили тройку. Но позже, почти ночью, Тамм позвонил Леоновичу и сказал примерно следующее: «Слушай, так ведь этот студент всё правильно говорил! Это мы с тобой ничего не поняли – это нам надо тройки ставить! Надо с ним еще поговорить». Считается, что Сахаров стал учеником Леоновича.

В своей книге писатель и профессор Михаил Кацельсон привел историю, которая стала легендой в академических кругах. Однажды во время учебы Сахарова на факультете МГУ физики-теоретики академики РАН Игорь Тамм и Михаил Леонович принимали у него экзамен по теории вероятности – и поставили тройку. Но позже, почти ночью, Тамм позвонил Леоновичу и сказал примерно следующее: «Слушай, так ведь этот студент всё правильно говорил! Это мы с тобой ничего не поняли – это нам надо тройки ставить! Надо с ним еще поговорить». Считается, что Сахаров стал учеником Леоновича.

Правозащитная деятельность

В 1960-е годы изначально милитаристское мировоззрение Сахарова начало претерпевать серьезные изменения. Еще в 1961 году во времена подготовки к испытанию «Царь-бомбы» АН602 ученый сильно испортил отношения с Никитой Хрущевым. Физик выступал против продолжения оружейной гонки, считая, что она приведет страну к разорению. Позднее он начал выступать против проведения испытаний ядерного оружия и в 1963 году внес вклад в подписание Московского Договора о запрещении испытаний в трех средах.

Общественная деятельность Андрея Сахарова, в отличие от его научной карьеры, не сыскала большой поддержки и превратила академика во «врага народа». Он погрузился в правозащитную деятельность в СССР, став в конце 1960-х годов одним из ее лидеров. Ученый писал и участвовал в подписании писем в поддержку диссидентов и часто давал интервью западным СМИ, в которых критически высказывался о советской власти.

По словам самого физика, к столу радиальной смене взглядов его привело его положение. Он говорил: «Мое положение позволило мне многое узнать и увидеть. Оно побудило меня почувствовать свою ответственность, в то же время я мог посмотреть на всю извращенную систему в какой-то степени как аутсайдер».

В 1968 году Сахаров написал «переломную» для своей карьеры работу – брошюру «Размысления о прогрессе, мирном сосуществовании и интеллектуальной свободе», которая получила большую известность за рубежом и была напечатана во влиятельной американской газете The New York Times. После этого ученого отстранили от работы на секретном объекте в Арзамасе-16.

В 1969 году супруга академика, Клавдия Вихирева, умерла от рака. В своих воспоминаниях ученый писал, что несколько месяцев после ее кончины жил «как в сне», и не вел никакой научной и общественной деятельности.

В 1970 году, поддерживая одного из диссидентов на процессе в Калуге, Сахаров познакомился с ярой правозащитницей Еленой Бонэр, на которой позднее женился. Она была властной и решительной женщиной, негативно относилась к советской власти и, утверждала, что ее родители были репрессированы при Сталине. Считается, что Бонэр сильно повлияла на супруга.

Академик стал одним из трех членов-основателей «Московского Комитета прав

человека» и в 1971 году направил правительству СССР памятную записку, в которой призвал амнистировать политзаключенных, а также выступил за обеспечение широкой гласности всех судебных процессов, особенно политических, и недопустимость репрессий по политическим, идеологическим и религиозным мотивам. Также он заявлял об отмене цензуры, обеспечении свободы СМИ и наделении граждан ССР правом свободно выезжать в другие страны.

В 1974 году при содействии ученого был проведен первый День памяти жертв политических репрессий (в то время – День политзаключенного). В 1975 году он выпустил книгу «О стране и мире» и получил Нобелевскую премию мира. Общественная и политическая работа Сахарова не находила поддержки в научных и культурных кругах, и многие депутаты публиковали в советских газетах коллекционные письма с осуждением.

Ссылка

В 1980 году Андрей Сахаров был задержан и отправлен в ссылку в Горький (сейчас – Нижний Новгород). Он не мог покидать город, встречаясь с иностранцами и «преступными элементами», то есть другими диссидентами.

Кроме того, академику лишили званий трижды Героя Социалистического Труда и всех государственных наград, а также званий лауреата Сталинской и Ленинской премий.

Елена Бонэр отправилась в ссылку вслед за мужем. Некоторое время она периодически выезжала в Москву, передавая голос Сахарова его единомышленникам, но потом ей тоже запретили выезжать. Из-за супружеского трижды устраивал голодовку: добиваясь выезда за рубеж невестки к сыну Бонэр от первого брака, после – протестуя против уголовного преследования жены, и дальше – добиваясь разрешения на выезд жены за границу для проведения операции на сердце.

В итоге Елене Бонэр разрешили вылететь за границу, а Андрею Сахарову вместе с этим разрешили вернуться в Москву, где он мгновенно сконцентрировался вокруг себя общественную жизнь.

Последние годы жизни

В конце 1988 года Сахаров впервые выехал за границу и провел встречи с президентами США Рональдом Рейганом и Джорджем Бушем, президентом Франции Франсуа Миттераном и премьер-министром Великобритании Маргарет Тэтчер.

В 1989 году академику избрали народным депутатом СССР от Академии наук СССР. Как депутат, Андрей Сахаров часто выступал с резкими высказываниями и неоднократно нарушил регламент заседаний, однако ему всегда давали слово и даже продлевали стандартное время выступления.

Яркая политическая карьера академика не была долгой. 14 декабря 1989 года он скончался от внезапной остановки сердца в возрасте 69 лет. Анатолий Собчак и Сергей Григорьянц, знавшие ученого лично, утверждали, что его убили, однако, вероятнее всего, его здоровье подкосили тяжелые голодовки.

Юлия ВОРОНЦОВА.
(newinform.com)

НОВОСТИ ГЕРМАНИИ

...И поедут автономные автомобили по дорогам общего пользования

На протяжении последних нескольких лет специалисты проводят испытания транспортных средств с автопилотом на дорогах общего пользования в Америке. Как сообщает издание *Neprosto.fun*, аналогичные испытания проводятся на территории ФРГ, при этом, как ожидается, власти страны предоставят разрешение на коммерческую эксплуатацию таких авто уже в следующем году.

По информации *Bloomberg*, в Германии уже получил одобрение нижней палаты парламента ФРГ соответствующий законопроект. Государственные власти дают раз-

решение на эксплуатацию на дорогах общего пользования наземных машин со степенью автономности до 4-го уровня включительно. При этом в проекте закона прописаны конкретные условия эксплуатации таких транспортных средств. В частности, они могут передвигаться по дорогам, следя за строго определенным маршрутом. Машинам разрешается доставлять товары, а также перевозить пассажиров. Для того чтобы закон вступил в силу, законопроект должна одобрить верхняя палата немецкого парламента.

Анастасия КОРОЛЬКОВА.

Репутация «Зеленых» пошла пятнами

У кандидата в канцлеры ФРГ обнаружили неучтенные доходы.

Кандидат в канцлеры от партии «Союз 90 / Зеленые» Аннаlena Баэрбок оказалась в центре громкого скандала. За четыре месяца до всеобщих выборов в Германии ее репутацию подмочила информация о щедрых премиях, которые она получала от партии и о которых не торопилась сообщать налоговикам. Это явно не укрепит предвыборные позиции «Зеленых», которые до скандала имели (возможно, и сейчас еще имеют) шанс не только войти в следующее правительство, но и возглавить его. Напомним, что среди ведущих германских партий «Зеленые» наиболее критически относятся к России.

25.220 евро – такую сумму получила от своей партии в качестве дополнительных выплат и премий госпожа Баэрбок с 2018-го по 2020 год и почему-то забыла эти деньги задекларировать. В конце прошедшей недели эта забывчивость обернулась для кандидата в канцлеры от «Зеленых» волной критики и упреков в лицемерии. Ведь именно «Зеленые» – бывшая несистемная партия в ФРГ, исповедующая леволиберальные взгляды, – не упускает возможности упрекнуть в политической нечистоплотности своих оппонентов.

«Эта досадная оплошность», – попыталась оправдаться госпожа Баэрбок. В ее партии в конце недели сообщили: в этом году

Свободный радикал

Начался суд над офицером бундесвера, обвиняемым в терроризме

После паузы длиной в четыре года суд Франкфурта начал рассмотрение суда ли не самого резонансного дела последних лет в Германии, положившего начало дискуссиям об укоренившихся экстремистских взорванных среди военнослужащих бундесвера. На скамье подсудимых оказался офицер Франко А., подозреваемый в терроризме и распространении праворадикальных взглядов. Военнослужащий был задержан еще в 2017 году, когда, по версии следствия, планировал под видом беженца из Сирии осуществить ряд нападений на высокопоставленных госслужащих и общественных деятелей, поддерживающих либерализацию миграционной политики страны. Однако спустя несколько месяцев его отпустили.

Сам Франко А. свою вину отрицает, заявляя, что против него ведется «целенаправленная кампания по клевете». «Я никогда не планировал действий в ущерб кому-либо», – заявил журналистам 32-летний офицер перед началом заседания.

Франко А. был задержан в 2017 году в аэропорту Вены при попытке взять пистолет, который он несколькими неделями ранее спрятал в одном из туалетов воздушной компании. В его личных вещах были найдены книга «Майн кампф» и записи, содержащие недвусмыслиные фразы: «Гитлер превыше всего», «Моя вера – моя немецкость» и «Израиль правит США». Тем не менее офицеру удавалось оставаться вне подозрений Службы военной контрразведки Германии (MAD).

Ночные клубы Берлина начинают открываться...

тальный тест на COVID-19 или сертификат о вакцинации.

Владельцы ночных заведений признаются, что ожидали большего после отмены ограничений. Сейчас посетители таких заведений вынуждены носить маски и соблюдать социальную дистанцию, а это мало похоже на те вечеринки, которые проходили в Берлине до пандемии.

Представители клубной жизни приветствовали решение немецкого парламента от 7 мая о том, что клубы и концертные площадки больше не будут определяться как места развлечений, а получат статус культурных заведений. Но весьма вероятно, что проводить в клубах такие вечеринки, как раньше, можно будет лишь тогда, когда количество инфицированных в Берлине снизится, а число вакцинированных от COVID-19 станет значительно больше.

Татьяна КРИГИНА.

Юлия ВОРОНЦОВА.
(newinform.com)

Владомирские: власть сцены

Три поколения актеров Владомирских, сменяя друг друга, на протяжении 70 лет радовали зрителей Купаловского театра своим мастерством, создав десятки незабываемых образов.

Актриса Национального академического драматического театра имени М. Горького Елена Пастревич – последняя из ближнего круга, кто хранит память о династии Владомирских.

Биография самой Елены Николаевны настолько удивительна по своей драматургии, по выпавшим на ее долю счастливым встречам, испытаниям и трагедиям, что, прежде чем поговорить о скрещене ее судьбы с семьей Владомирских, о том, какими они были вне театральных стен, стоит начать с нее.

Всю жизнь меня сопровождал «землятрус»

– Выросла я в театральной семье, – рассказывает Елена Николаевна. – Сама верна одному и тому же коллективу всю жизнь. А вот родители придерживались иного правила: если им становилось неинтересно в театре, они уходили в другой. Где только они не работали!

Папа – Николай Васильевич Пастревич – родился в Могилевской области, был девятым ребенком в семье. Его старший брат, заняв высокий партийный пост в Воронеже, перевез всех родных туда. Папа закончил театральное училище и очень успешно заявил о себе в местном театре. Но ему хотелось увидеть мир, он мечтал о странствиях, и в середине 1930-х годов отправился в Ташкент. В этом «хлебном городе» тогда действовало больше 20 театров, а в Великую Отечественную – около 40.

Набравшись опыта в Ташкенте, папа перебрался в Ашхабад и устроился в Русский театр им. М. Лермонтова. Скоро его выбрали там комсомолом. Там он встретил свою будущую жену, мою маму – Анну Федоровну Арефьеву. Она занималась в театральной студии. Однажды во время репетиции спектакля «Машенька» А. Н. Афиногенова они разругались и месяца три не разговаривали. А потом что-то случилось, и, по признанию родителей, их неодолимо потянуло друг к другу.

Папе было почти 40 лет, когда в июле 1949-го родилась я. К тому времени они переехали в Душанбе. Я появилась на свет, когда в Душанбе произошло землетрясение силой 5 баллов. И это будто предопределило мою биографию. Меня постоянно сопровождал «землятрус» и потрясения. Когда мне было 9 лет и мы жили в Семипалатинске, на полигоне случился взрыв водородной бомбы. До сих пор не могу забыть, как выли сирены и дома завешивали белыми полотнами.

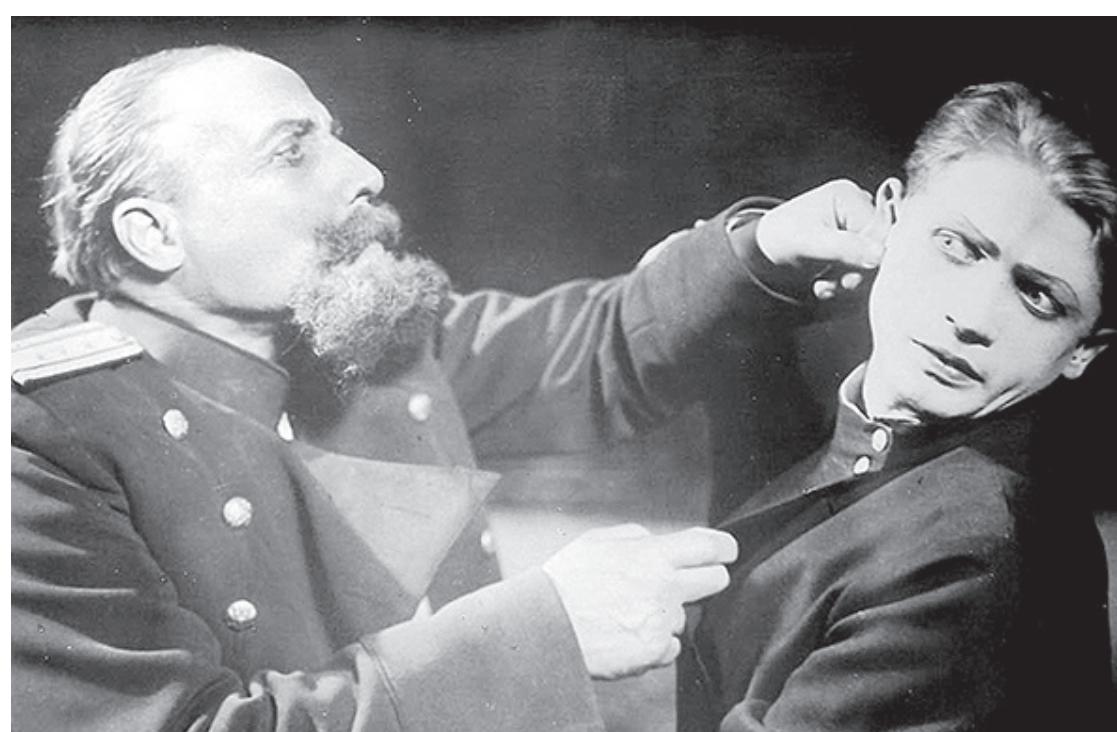
– А когда и где вы впервые вышли на сцену?

– Это произошло в Караганде. Там в то время оказалось много ленинградцев. Открылся новый театр им. К. Станиславского. Мне исполнилось 12 лет, когда я впервые подумала о сцене. До этого несколько лет занималась в детской студии местного телевидения. Все считали, что у меня хороший голос и есть все данные для работы диктором. Собиралась ехать по приглашению в Алма-Ату, где набирали группу для подготовки таких специалистов. Но родители отговорили, посоветовав: подойди к новому молодому режиссеру в наш театр, покажись ему. Так и поступила. Пришла, почтилась. И меня сразу взяли в труппу. Два года работала во вспомогательном составе. Кстати, играла Машеньку в пьесе Афиногенова, как-то мама. А потом из Минска к нам приехал актер Юрий Мироненко и убедил меня: нужно поступать в Белорусский театрально-художественный институт. В 1968 году я стала студенткой БГТХИ. Училась на курсе Александра Ивановича Бутакова вместе с Игорем Янковским, Светой Пенкиной, Галей Кухальской, Александром Подобедом. Это самые лучшие годы, когда мы были молоды и одержимы будущей профессией. А еще я встретила большую любовь.

– Как произошла ваша встреча с Александром Владомирским?

– Осенью и нас, и второкурсников (среди которых был Саша Владомирский) отправили на картошку. Разместили в соседних деревнях. Мы встречались в общей столовой, а вечерами – еще и в клубе. Впервые увидела Сашу

Елена Пастревич и ее сын Данила Владомирский.

Спектакль «Последние» по пьесе М. Горького.
Владимир Владомирский – в роли Ивана Коломийцева, Борис Владомирский играет его сына Петра.

во время дежурства в столовой. Весь день мы помогали повару, вместе чистили картошку, разговаривали. Оба из актерских семей, сразу обнаружили много общего и почувствовали взаимную симпатию. С первой же встречи Саша показался мне чрезвычайно интересным. Когда начались занятия, опять постоянно сталкивалась в альма-матер, и у нас начался роман. Длился он два года. Некоторые однокурсники в шутку называли его «роман века»: так красиво Саша ухаживал, писал мне чудесные письма.

– Как он познакомил вас с семьей? Какое первое впечатление Владомирские произвели на вас?

– Первая встреча с родными Саши запомнилась навсегда. Когда открылась дверь их квартиры, в прихожей стояли и улыбались все Владомирские – народный артист ССР и БССР Владимир Иосифович, его жена – Екатерина Васильевна, мама Саши,

Владомирские:
Екатерина,
Владимир, Галина и
Борис с сыном
Сашей. Начало
1950-х годов.

Борис Владимирович Владомирский.

моя будущая свекровь Галина Ивановна и их домработница Сонечка. Не было только Бориса Владомиревича, задержавшегося на даче. Саша сказал: «Это Алена». «Ой, как же они похожи!» – восхликала Екатерина Васильевна. А Владимир Иосифович своим красивым голосом добавил: «Очень хорошие ребяташки!» Потом был обед. Я сразу же почувствовала себя свободно. Позже Саша признался: «Я предупредил родных, что в дом приведу только невесту».

– Какой была ваша свадьба?

– Я не хотела выходить замуж, учась в институте. Но меня уговорили. 21 января 1971 года мы с Сашей поженились. Пышной свадьбы решили не устраивать – Владимир Иосифович лежал в больнице. Пригласили только самых близких. Мама прислала мне из Караганды гипюр, и Галина Ивановна Владомирская, которая работала ассистен-

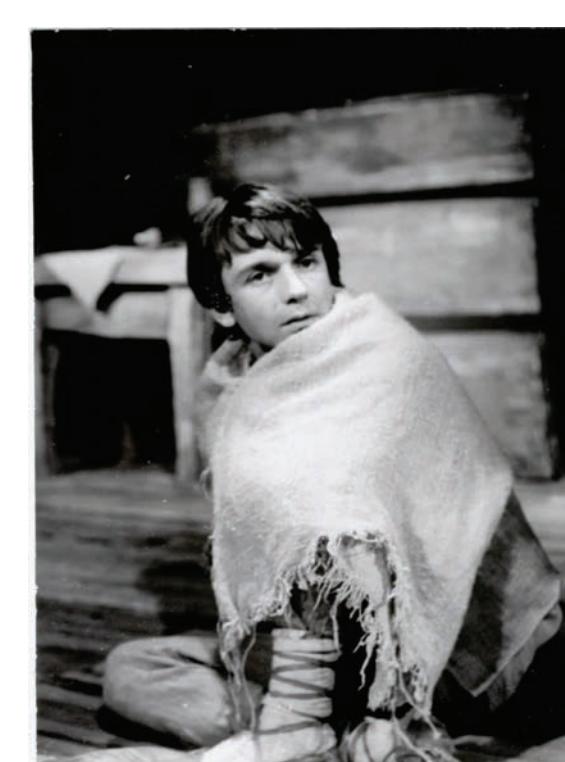
Борис Владомирский в роли Эзопа
в спектакле «Лиса и Виноград» по пьесе
Г. Фигейредо (1957 год).

– Всегда искренне радовалась успехам Саши.

– Вы считаете его таким же талантливым, как старшие Владомирские?

– В Саше был и аристократизм деда, и темперамент отца, и своя неповторимая индивидуальность. Эмоциональной выразительностью, филигранной отработкой деталей, фантазией отличались все его роли. Его приглашали в кино. Он много записывался на радио. Литераторы обожали Александра Владомирского. По наследству доставшийся редкой красоты голос, умение правильно взять дыхание, выразительно подать материал – даже коллеги любовались и учились у него мастерству художественного чтения.

– Скажите, своего сына вы назвали в честь Даниилки из «Раскіданага гнязда».

Александр Владомирский в роли Даниилки
в «Раскіданым гняздзе», 1972 год.

которого сыграл ваш супруг на купаловской сцене?

– Да, нам обоим нравилось это имя. Даниилка в «Раскіданым гняздзе» Я. Купала – первая роль Саши в Купаловском театре. Его сразу отметили критики. Даже в армии, куда его скоро призвали, работал над образом. В одном из интервью Саша говорил: Даниилке ему «больше всего дорог тем, что мечтает преобразить мир искусством».

– Из-за чего ваш брак распался?

– К сожалению, как многие в актерской среде, муж был подвержен пьянству. Своим умением вести себя в обществе, тактичностью Саша производил впечатление на всех. Его талант ни у кого не вызывал сомнений. Некоторые режиссеры предпочитали ждать,

– И не ревновали друг друга к творческим успехам?

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Занкавец пераязджае ў Новакузнецк?

У расійскіх СМІ з'явілася інфармацыя, што вядомы беларускі трэнер узнічаліць новакузнецкі «Металлург».

У мінулых двух сезонах 51-гадовы Эдуард Занкавец працаваў галоўным трэнэрам «Дынама» з Санкт-Пецярбурга.

У 2020 годзе піцерскае «Дынама» заваявала «серабро» ў першынстве ВХЛ, хадзі з-за пандэміі турнір прайшоў у скорочаным варыянце. У гэтым сезоне падначаленныя Занкаўца дайшлі да паўфіналу Кубка Пятрова, дзе ў саміх матчах у драматычнай барацьбе саступілі будучаму чэмпіёну «Юргы».

Адным словам, камандзе не хапала зусім трохі, каб святкаўці перамогу, але не атрымалася. Эдуард Занкавец не хавае, што мета не дасягнута.

– У любым выпадку заўсёды можна выступіць лепі, – кажа Эдуард Канстанцінавіч. – Калі браці сезон у цэлым, то рэдка бывае так, што каманда праходзіць яго на адной хвалі па нарастаючай. У нас былі няпростыя часы, але мы змаглі іх перададзець. У першую чаргу – з-за класнага калектыву.

Мы ведалі, якія каманенты ў нас кульгаюць, і іх трэба падцягнуць. Былі пэўныя змены ў складзе, якія не заўсёды хутка даюць вынік, таму прыйшлося дзесяць пацярпець.

Але апошні 15 матчуў чэмпінату былі аднымі з лепіх у лізе. Цяжкасці ў разгультарным сезоне нас загартавалі, гэтая нам падыло на карысць.

У СМІ пасля гэтага з'явілася інфармацыя, што «Дынама» не падоўжыць контракты адразу з чатырма беларускімі спецыялістамі – галоўным трэнэрам Эдуардам Занкаўцем, яго асістэнтам Сяргеем Громавым, а таксама двумя трэнерамі па агульнафізічнай падрыхтоўцы: Дарынай Былінай і Уладзіславам Занкаўцем – сынам настаўніка каманды.

ПРАБЛЕМА

Чаму «Аўтарытэт» пераехаў у Расію?

Гродзенскі прадпрымальнік Віталь Варановіч распавядае аб tym, чаму быў вымушаны спыніць дзейнасць у Беларусі і перавесці бізнес у Расію.

Стаць на ногі было вельмі няпроста

Віталь Варановічу ніяма яшчэ і пяцідзесяці. Паводле адукцыі ён інжынер-механік. Нарыхтоўкай і распілоўкай лесу займаецца з 2001 года. Праца гэтага даволі цяжкай, нездарма ў савецкія часы на нарыйтоўцы лесу працаўнікі, як правіла, зэкі. Сваю фірму Віталь называе «Аўтарытэт», як бы падкрэсліваючы, што занятак гэтых няпросты і той, хто ім займаецца, заслужоўвае павагі.

Варановіч згадвае, што ў 2001 годзе, калі стваралі фірму, пачыналі з некалькіх базапіл. Спярэблялася ніяма часу, пакуль здолеў набыць трактар для траплёўкі, пілараму. Даводзілася браці крэдыты, пазыцыяць і перапазыцыяць.

– 20 годоў я займаюся нарыйтоўкай лесу, і за гэты перыяд не памятаю ніводнага года, каб была неінакшай пізунай стабільнасць, – згадвае Варановіч. – То цэны скачуць, то інфляцыя, то дзялянкі выдзяляюць і тут жа забараняюць, то кідаюць на ельнікі албо буралом.

Як у такіх умовах весці бізнес?

Кіраўнікі ляясгасаў казалі: будзе мяш тэхніку, каб распрацоўваць балотныя дзялянкі, – заўсёды будзеш мяшца працу. Давялося зноў узлазіць у крэдыты, тэхніку з часам набыў, але не расцэнкі за больш складаную працу не павялічыліся, ды і працы не наболела. А самае прыкрае: дзялянкі ляясгасаў ніколі своеасабова не разлічваліся за зробленое.

– Нам яны не плацілі, а за гэтыя гроши набывалі сабе тэхніку. Нам начаці дзялянкаў толькі такую працу, якую самі не хацелі выконваць, а то і наогул пераставалі выдзяляць наўам цяжкадаступную дзялянкі, – распавядае мой сурэмбрана. – А крэдыты трэба было аддаваць, заробак у людзей зняжаўся.

Варановіч распавядае, як гэта ўсё адбылося: ляясгас купіле лес сам у сябе, бо, каб выразаць дзялянку, ён павінен яе купіць, то бок прости перагане гроши з адной сваёй кішэні ў другую. Наймае фірму кшталту «Аўтарытэта» Варановіча, якія спілаваў гэту дзялянку. У сярэднім за нарыйтоўку аднаго куба лесу ляясгас плаціць фірме 14 рублёў.

– Напрыклад, мы нарыйтаўлі трычынку кубу, я приходзіла да кіраўніка ляясгаса: разлічыцесь са мной за працу. А мене адказваюць: грошай ніяма, але ты можеш узяць заробак лесам.

Прадпрымальнік быў бы згодны ўзяць кубу, але пра гэта і гаворкі ніяма: маўляў, чы ён нікшы ў бржавых тартах і забірай лес.

– Але мне ніяма сэнсу купляць на бржы лот у трывиста кубоў, калі мне патрабана ўсяго 30, – тлумачыць Варановіч. – А лягас, патраўшы 9 рублёў за набыццё кубаметра дзялянкі і яшчэ 14 рублёў заплатішь за нарыйтоўку фірме, на бржы прадае гэты лес на 230 рублёў за кубаметр.

Такая вось арфметыка атрымліваеца, падсумоўвае прадпрымальнік. А дамова паміж ляясгасам і фірмай складзена так, што дапускае адтэрмінку па аплаце 180 дзён. Хочаш – падпісай такую дамову, не хочаш – не падпісай.

– Атрымліваеца, тыробі паслугу, нарыйтоўваеш лес, лягас яго прадае ў 100 разоў даражэй, чым укладу грошай, а потым на законных падставах исціц месячнай може табе не плаціць за выкананую працу.

Вось таму, тлумачыць Варановіч, і давялося перавозіць фірму ў Расію, каб там зарабіць і разлічівацца за крэдыты з беларускімі банкамі. Дарэчы, у Расіі, са слоў майго сурэмбранаў, працы – «на гады і без перапынку», і плаціць лепш.

– Шкода толькі сваіх людзей, якія стравілі працу, – уздыхае прадпрымальнік. – Нехта пайшоў працаўніцу ў лягас, нехта – у калгас, некаторыя ў горад ездзяць. У Расію пакеҳалі толькі пяць чалавек.

Ці патрэбна Міністэрства лясной гаспадаркі?

Прадпрымальнік Варановіч, адпрацаўваўшы 20 гадоў на нарыйтоўцы лесу, прышоў да вынівовы, што не. Паводле яго пераканання, міністэрства стала спажыўцом лесу, а лес – гэта не рэсурс, не валюта, як лічыць нашы ўлады, а аснова экалогіі, здаровай і бяспечнай жыццяздзейнасці! Прыклад: у вакопіцах Азёраў Гродзенскага раёна навыразілі дзялянкі, а ў вясковых студнях зніклі вада.

– Ездзі на дарозе праз лес – ён, здаецца, стаіць суцэльнай сцяной без канца. А варта зайсіць ў глыбіню на 100 метраў – там усё высечана, голы палігон. І так паўсяко.

Некаторыя ляясгасы, распавядае Варановіч, у пагоні за прыбыткам выразаюць свае фонды ледзь не на год наперад, і ўсё гэта застаецца незуважаным.

– Міністэрства лясной гаспадаркі варта было б ліквідаці, – лічыць Варановіч, – а лясніцтвы перадаць у ведамства Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. Інакш для нашых начадаку лесу ў Беларусі не застанецца.

Міхал КАРНЕВІЧ.

НОВЫЯ ІМЁНЫ

Скачок Мацвея Волкава

Перспектыўны расійскі скакун з шастом будзе выступаць за зборную Беларусі.

Мацвеі пераехаў разам з сям'ёй з Іркуцка ў Беларусь летам мінулага года. Дарэчы, бацька спартсмена Канстанцін Волкав – сярэбрнны прызёр Алімпіяды-80 па скаках з шастом.

– Атрыманы грамадзянства – гэта даскатковая складаная працоўра, – распавядаў Канстанцін Волкав. – Паскорыць яго може толькі кіраўнік спактаўкі, калі ён вырашыць у адмысловым пададзені.

Але, паводле прафесійнага, аднаго грамадзянства недастаткова, якіх-небудзі проблем. Ужо на наступны дзень яму ператэлефанаваў кіраўнік федэрацыі. Неўзабаве бацька з эзэлі з туды, усё паглядзелі, ім вельмі спадабалася. Яны і вырашылі, што траба пераезджаць.

Я разумею, што ў Беларусі мага будучыня. А ў Расіі мне лавіць ніяма. Шкода толькі, што ўсё сябры і сваякі застаюцца ў Іркуцку. У астатнім – маю тое, што маю. Так на гэты момант трэба.

16-гадовага спартсмена лічыць вельмі перспектыўным: сёлета ён пастаўіў сувесці рэкорд сярод юніёраў.

Зарас усе фармальнасці вырашаны, і Мацвеі Волкав афіцыйна атрымаў права прадстаўляць Беларусь на ўсіх міжнародных спаборніцтвах.

Былы старшыня беларускай федэрацыі лёгкай атлетыкі Вадзім

Дзевятоўскі з гэтай нагоды выказаўся так:

– Лёгкая атлетыка ў Беларусі на высокім узроўні, але мы рады падставіць плячу сябрам з Расіі.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

Боль і слёзы наше
вып'ем з поўнай чашы

У Віцебску асудзілі на «суткі» дзвюх дзяўчатаў, якія «публічна выказвалі грамадска-палітычныя погляды». Віна дзяўчата было толькі ў тым, што яны кала храма запалілі чырвоныя лампады ў памяць пра ахвяр Чарнобыля.

Як да храма нас вядзе дарога,
Дык у душах Бог яшча жыве...
Толькі ўж ж людзей было нямнога,
Што ў той дзень спяшаўся царкве,
Бо хвалююць іншыя турботы,
Мусібыць, цяперашніх людзей,
І маліца ў іх няма ахвоты
Ці няма на Господа надзея.
І, напэўна, з гэтага прычыны
Ля царквы так званым ціхарам
Кінуўся ў очы дзве дзяўчыны,
Што ў той дзень прыйшлі

маліца ў храм.
У руках – чырвоныя лампадкі,
Плешчуча агеньчыкі ўнутры...
Затрымалі іх і анігадкі,
Павялі ў машыну ціхара.
Пратаколы склалі ў яйдзеле –
Смеху варты іх бязглазы змест:
Быць бы лампадкамі хацеці
Выказаць уладзе свой пратэст.
Потым суд справадзіў іх за краты,
Бо не маюць лігасі суды.
За каго ж маліца дзяўчата?
За ахвяр чарнобыльскай бяды.
Тыя чалавечыя ахвяры –
Нашы слёзы, смутак наш і боль.
А дзяўчата адправілі на нары...
І сумненіё мы не маем больш:
Вып'ем мы пакуты з поўнай чашы,
Так сказаць, на годнасць
прайдзем тэст,
Бо, выходзіць, нават слёзы нашы
Успрымае ўлада як пратэст.

Сёння ўлада жорсткая ў краіне –
Правіць баль, бы ў пекле сатана:
То далье смалы, то дроў падкіне...
Толькі не дапетрыла яна:
Можна спаліці, знявечыць цела,
Ды не ўдасца вытравіць душу.
А маліта ў неба паляцела...
Божа, Ты пачуй яе, прашу!

Нявеста – не дурніца

– Мая нявеста – існая дурніца.
Праз тыдзень мы павінны
пажаніцца.
Быў у яе – забыў свой телефон.
Лічы, што запісная кніжка ён.
І там жа палубоўніц нумары.
Іх у мяне, прызнацца, цэлыя тры.
Я думаў, што ад лютасці нявеста
Назаўтра растваўчэ мяне на цеста.
Аднак была спакойна размова:
Яна пра палубоўніц мне – ні слова.
– А колкі зарабляеш ты за месяц?
– Калі ў далалях, недзе тысяч
дзесяць.
– Наконт нявесты можаш
не журыща:
Яна ў цябе, канешне, не дурніца...

Дзіўная перамена

– Чаму, калі жаніўся, дык дзяўчата
Жадаюць пазнаёміцца са мною?
Ране жа пачуваўся як пракляты –
Абходзілі дзяўчатаў старанаю...
– Но ты ціпер мужчына самавіты,
І выгляд у цябе на заглядзенне:
Паголены, падстрыжаны, памыты,
Яшчэ й адпраставанае адзенне.

Памінкі і пагода

Наперадзе памінкі, небыццё...
І ходзі пражыты ты слáунае жыццё,
Ды колькасць «паміналышчыкай»
зайсці

Усё адно залежыць ад пагоды...

Падстата для п'янікі

Сяброўкам заявлялі маладзіца:
– Хоць раз у месяц трапэба мне
напіцца.
– Чаму?! – усклінку разам гурт
жаночы.
– Каб ад смартфона адпачылі
очы...

ЧТО НЕЛЬЗЯ САЖАТЬ
РЯДОМ С ПОМИДОРАМИ В ТЕПЛИЦЕ

Идеальные условия – когда у каждой культуры есть свое место. Однако не всегда можно высадить овощи на удалении друг от друга, поэтому случается, что даже опытные огородники их совмещают.

Считается, что и в теплице, и на грядках некоторые культуры плохо уживаются с томатами. Соседство петуний также неблагоприятно для томатов. Рассада этих цветов может заразить овощ опасным вирусом, вылечить от которого не удается.

Не могут быть добрыми соседями томатов и баклажаны. На пользу этому не пойдут даже их «родственные связи». Однако в данном случае можно найти выход. Томаты, которые вытягиваются в длину, надо посадить там, где они не смогут закрыть баклажаны, которым необходим свет. За каждым овощем важно хорошо ухаживать – вовремя и в нужном объеме поливать, вносить удобрения, подвязывать и формировать.

Полина ДОРОЖКИНА.

Как представитель пасленовых, сладкий перец также не подходит, чтобы «селиться» рядом с помидорами. У него, как и у остальных, другие требования к условиям обитания.

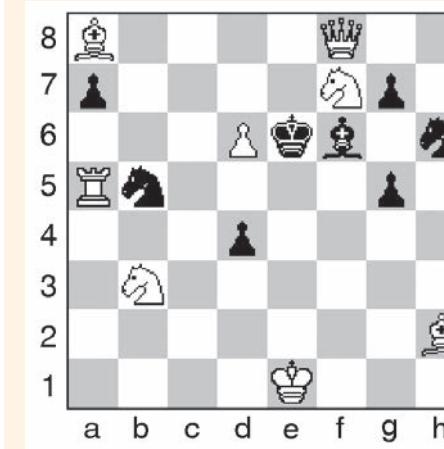
Соседство петуний также неблагоприятно для томатов. Рассада этих цветов может заразить овощ опасным вирусом, вылечить от которого не удается.

Соседство петуний также неблагоприятно для томатов. Рассада этих цветов может заразить овощ опасным вирусом, вылечить от которого не удается.

Максім Вашэ-Лаграў – Уладзіслаў Кавалёў

ШАХМАТЫ

Творчасць чытача

Сваю новую задачу пропаганды Mihail Кошаль з Мінска (гл. дыяграму).

Белыя: Крел, Ф8, Лад, Сад, Ch2, Kb3, Kf7, pd6 (7).

Чорныя: Креб, Cf6, Kb5, Kh6, пп. a7, d4, g5, g7 (8).

Мат за 2 хады.

Дасылайце рашэнні на адрес рэдакцыі (220030 г.Мінск, вул. Энгельса, 34а) або на электронны адрас: vadim_ne67@mail.ru.

3 турнірны хронікі

У Мінску прыйшлі чэмпіянаты Беларусі па шахматах. У мужчын перамог Кірыл Ступак, у жанчын – юная Аляксандра Тарасенка. Крыху раней адбылася юніёрская (да 20 гадоў) першынства краіны, дзе чэмпіёна сталі Далян Лазавік і Аляксандра Тарасенка. А ў Екацярынбургу пасля выкліканага пандэмій гадавога перапынку завяршыўся турнір прэтэндэнтаў. Права на матч з чэмпіёнам свету Магнусам Карлсенам заваяваў расійскі гросмайстар Ян Няпомняшчы. Мы яшчэ распавядзём пра гэтыя спаборніцтвы больш падрабязна.

Пад назівай «Святланы»

Сёлетні Кубак Еўропы сярод клубаў праходзіў у онлайн-фармаце. За каманду «Святланы» выступалі беларускія гросмайстры Уладзіслаў Кавалёў, Сяргей Азараў, Андрэй Жыгалка, міжнародны майстар Віталь Мерыбанаў, а таксама гросмайстар Яўген Агрэст (Швецыя) і міжнародны майстар Валерый Казакоўскі (Літва). Клуб паспяхава пра прайшоў першы этап спаборніцтва, але на другім этапе выбыў з далейшай барацьбы, хаця і атрымаў некалькі цікавых перамог. Пропануем два паяданкі.

Максім Вашэ-Лаграў – Уладзіслаў Кавалёў

1.f4 Kh6 2.c4 e6 3.Kf3 d5 4.e3 c5 cd ed 6.Kc3 Kc6 7.Fb3 d4 8.ed cd 9.Ke4 Ce7 10.Cb5 0-0 11.Cc6 bc 12.d3 Kf5 13.0-0 Ceb 14.Fc2 Cd5 15.Cd2 a5 16.b3 f6 17.Lae1 Fb6 18.Lf2 Lf7 19.h3 Cf8 20.Kph2 Lfa7 21.Lfe2 a4 22.b4 a3 23.Kc5 Cc5 24.bc Fb2 25.Cc1 Fc2 26.Lc2 Cf3 27.gf Kpf7 28.Kpg2 Lb8 29.Kpf2 Lb1 30.Lc4 La8 31.Lc2 La6 32.Lc4 La5 33.Lc2 Lbb5 34.Cd2 La8 35.Cc1 h5 36.Lc4 Laa5 37.Cd2 Lb2 38.Lc4 La5 39.Cc1 h4 40.Lcc2 Lb1 41.Ca3 Lh1 42.Lb2 Ke3, 0:1.

Віталь Мерыбанаў – Іван Чэпарынаў

1.e4 c5 2.Kf3 d6 3.Kc3 Kf6 4.d4 cd 5.Kd4 a6 6.Ce2 e5 7.Kb3 Ce7 8.0-0 0-0 9.Kph1 Kc6 10.f4 b5 11.Kc3 Lc8 12.Ce3 Ka5 14.K:a5 F:a5 15.Pd2 Fc7 16.Pf2 Fc4 17.Ce2 Fb6 18.f5 Fd7 19.Cg5 Ke4 20.Kc4 Ce4 21.f6 22.C:f6 gf 23.F:f6 Fd4 24.Fh4 Fg6 25.Cf3 Lc4 26.Fe7 C:c2 27.Cd5 Lf4 28.L:f4 ef 29.Lf1 Ff5 30.Pd6 Fd3 31.Lc1 Ff5 32.h3 a5 33.Lf1 Fg6 34.F:f4 Cd3 35.Lf3 Cc4 36.C:c4, 1:0.

Сталічныя спаборніцтвы

У Мінску прыйшлі чэмпіянаты Беларусі сярод юнакоў і дзяўчата да 12, 14 і 16 гадоў. У малодшай групе перамаглі Аляксандар Гвоздзь і Лізавета Ляшкевіч, у сярэдняй – Арцём Стрыбук і Марына Хоміч, у старэйшай – Глеб Галкін і Ксения Зелянцова.

У сталіцы адбыўся і традыцыйны шахматны турнір Саюза беларускіх пісьменнікаў. Прызавую тройку склалі Вольф Рубінчык, Яўген Бяласін і Васіль Жуковіч. Адзначым, што з шахматистамі-мужчынамі змагалася і Людміла Паўлікава-Хайдараўва.

«Бронза» чэмпіёна

Фінішаваў чарговы онлайн-турнір з удзелам чэмпіёна свету Магнуса Карлсена. Нарвежца выйграў першы этап спаборніцтва з удзелам 16 гросмайстраў, але на стадыі плэй-оф згуляў менш удзала, саступіўши Яну Няпомняшчаму. У выніку перамог галандец Аніш Гіры, а М.Карлсен заняў трэцяе месца.

Магнус Карлсен – Ян Няпомняшчы

1.d4 Kf6 2.c4 e6 3.Kc3 d5 4.cd ed 5.Cg5 Cb4 6.Fa4+ Kc6 7.e3 h6 8.C:f6 F:f6 9.Ke2 0-0 10.a3 C:c3+ 11.K:c3 Kf7 12.Ce2 c6 13.0-0 Kf5 14.b4 Kh4 15.Kph1 Fb6 16.g3 Kf5 17.b5 h5 18.bc bc 19.Lg1 h4 20.gh Ff6 21.h5 c5 22.K:d5 Cb7 23.Cf3 C:d5 24.Cd5 Ld8 25.Fc6 F:c6 cd 27.Lg5 Ke7 28.Cf3 de 29.f6 Ld3 30.Lc5 Kc8 31.a4 Kd6 32.Lc1 Lb8 33.Kpg2 Lb3 34.Lc6 Kpf8 35.a5 f6 36.Leb Kf5 37.h6 K:h6 38.Lc8+ Kpf7 39.Lab Ld2+ 40.Kpg3 Kf5+ 41.Kpf4 Lf2 42.L:a7+ Kpg6 43.Lcc7 Kph6 44.Kr:f5 L:e5 45.Lc5 g6+ 46.Kpg4 Lf:f3, 0:1.

Магнус Карлсен – Ян Няпомняшчы

1.e4 c5 2.Kf3 d6 3.d4 cd 4.K:d4 Kf6 5.Kc3 a6 6.a4 e5 7.Kf3 h6 8.g3 Ce7 9.Cg2 0-0 10.0-0 Ceb 11.Kh4 Kbd7 12.Kf5 C:f5 13.ef Fc7 14.a5 Lb8 15.Ce3 Fc8 16.Fd3 Cb7 17.Lfc1 b6 18.ab K:b6 19.Lab Kc4 20.Kd5 Fd8 21.b3 Ke3 22.Fe3 Lc5 23.c4 Fc8 24.Kf6 gf 25.La7 F:f5 26.Cd5 Fg5 27.Lb1 Fc8 28.Fe3 Lb4 29.Cf7 Kph8 30.Cd5 Lc8 31.Kpg2 Lc8 32.Lf7 Cg7 33.La1, 1:0.

Аніш Гіры – Ян Няпомняшчы (фінал)

1.e4 c5 2.Kf3 Kc6 3.Cb5 e6 4.C:c6 bc 5.d3 Ke7 6.Kbd2 Kg6 7.h4 h5 8.e5 d6 9.ed e5 10.Kc4 Cg4 11.Cg5 f6 12.Cd2 C:d6 13.Fe2 Cc7 14.0-0-0 0-0 15.Kpb1 Lb8 16.Ldg1 Kf4 17.C:f4 ef 18.Le1 Fd5 19.Fd1 Lf8 20.b3 Kpf7 21.a4 Lb8 22.Kra2 Kpg6 23.Lhg1 Kph6 24.Lh1 Ff7 25.Kpb1 Ce6 26.Kfd2 Cd5 27.Lhg1 Fg6 28.L:ef L:ef 29.f3 f5 30.Ff1 Fg3 31.Lh1 Cd8 32.Kd6 Lf8 33.Kc4 Ch4 34.Ke5 Lf6 35.c4 Cg8 36.Kb7 Le6 37.Lh3 L:ef 38.L:g3 C:g3, 0:1.

Праверце адказы

Задача М.Быкаў, змешчаная ў «Народнай Волі» 9 красавіка, рашэцца: 1.Fc3!

Рашэнне пазіцыі С.Дарошчанкі: 1.Kf6+ L:f6 2.L:b8+ (1...gf 2.Lg1).

Першымі правильна рашылі Сяргей Галкін, Васіль Жуковіч, Ігар Апаніч, Віктар Жук, Сяргей Цяльпук.

Вадзім Жылко.

